

Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół w Burzeninie (skrótowa wersja)

- aktualizacja nr. 1 z dn. 24.01.2025 r.

(projekt zmian przedstawiony został na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dn. 01.10.2024 r.

Aktualizacja nr 1 Standardów Ochrony Małoletnich zostaje wprowadzona w życie Zarządzeniem Nr 3/2025

Dyrektora Zespołu Szkół w Burzeninie w dn. 24.01.2025 r.)

Wstęp

Ze Standardami Ochrony Małoletnich zapoznają się wszyscy pracownicy Zespołu Szkół w Burzeninie, uczniowie, rodzice/opiekunowie prawni.

Wszyscy rodzice/opiekunowie prawni dzieci mają dostęp do obowiązujących Standardów Ochrony Małoletnich oraz są angażowani w działania Zespołu Szkół w Burzeninie na rzecz ochrony małoletnich.

Uczniowie są informowani przez wychowawców do kogo mogą się zgłosić z prośbą o pomoc lub radę w przypadku krzywdzenia.

W bibliotece szkolnej udostępniona jest wersja papierowa Standardów.

Na stronie internetowej szkoły w zakładce pomoc psychologiczno-pedagogiczna są udostępnione dane adresowych oraz kontakt telefoniczny placówek pomocowych, zajmujących się ochroną dzieci oraz zapewniających pomoc w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia.

Słowniczek pojęć

W niniejszym dokumencie stosuje się terminy i definicje o znaczeniu:

- 1) **Personel** – osoba/y zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło, jak również stażyści, praktykanci w Zespole Szkół w Burzeninie i wolontariusze działający na rzecz Zespołu Szkół w Burzeninie;
- 2) **Placówka** – Zespół Szkół w Burzeninie w którego skład wchodzi Publiczne Przedszkole w Burzeninie i Szkoła Podstawowa imienia księdza kanonika Baltazara Pstrokońskiego w Burzeninie;
- 3) **Dziecko, małoletni, uczeń** - każda osoba do ukończenia 18 roku życia uczęszczająca do Placówki;
- 4) **Opiekun dziecka** - osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic, opiekun prawny lub rodzic zastępczy;
- 5) **Krzywdzenie dziecka** - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym poprzez jego zaniedbywanie lub zaniechanie realizacji ciążącego obowiązku; Krzywdzeniem jest:
 - a) **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,
 - b) **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,
 - c) **przemoc seksualna** – to angażowanie w czynności seksualne przez osobę dorosłą – wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu treści pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm, komentarze nacechowane seksualnie),
 - d) **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych opiekunom małoletniego; jest to jedna z form zaniedbania,

e) **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez opiekuna małoletniego, niezapewnianie mu odpowiedniego wyżywienia, odzienia, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, dozoru odpowiedniego do wieku dziecka,

f) **cyberprzemoc** – to stosowanie przemocy poprzez prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i/lub sztucznej inteligencji oraz narzędzi i aplikacji typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, strony internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe, aplikacje i inne,

g) **przemoc rówieśnicza** – to doświadczanie przez małoletniego różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z wykorzystaniem technologii komunikacyjnych; ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy, ma charakter systematyczny, a ofiara jest słabsza od sprawcy/ów. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, popychanie, kopanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów), elektroniczną (np. złośliwy SMS, e-mail, wpis w mediach społecznościowych, upublicznianie w Internecie ośmieszających ofiarę treści takich jak zdjęcia czy film) a także wykorzystywanie seksualne (np. dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do czynności seksualnych przez rówieśnika)

Postanowienia ogólne

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest:

- 1) zwrócenie uwagi personelu Placówki, rodziców i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich uczniów przed krzywdzeniem;
- 2) określenie zakresu obowiązków przedstawicieli Placówki w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony uczniów przed krzywdzeniem;

2. Personel Placówki w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka, monitoruje sytuację i dobrostan dziecka oraz stosuje zasady określone w Standardach.

3. Niedopuszczalne jest stosowanie przez personel wobec dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.

4. Zasadą, której przestrzeganie jest wymagane od personelu w odniesieniu do wszystkich czynności podejmowanych przez personel w jednostce, jest działanie dla dobra ucznia, z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem

1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi a Personelem

Standardy określające zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi a personelem, obowiązują cały personel Placówki, stażystów, praktykantów i wolontariuszy i obejmują w szczególności:

- 1) Utrzymywanie profesjonalnej relacji z uczniami i reagowanie względem nich w sposób adekwatny do sytuacji, bezpieczny, uzasadniony i sprawiedliwy wobec innych uczniów.
- 2) Zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z uczniami, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, nie wymuszające zwierzeń na siłę i okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy.
- 3) Działanie w sposób otwarty i przejrzysty, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.
- 4) Reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych ucznia, w tym dostosowanie poziomu komunikacji do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnego. Uwzględnianie potrzeb ucznia oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów, w tym dostosowanie metod i form pracy dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ucznia niepełnosprawnego i ucznia zdolnego.
- 5) Równe traktowanie ucznia bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- 6) Zapewnienie małoletnich, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo wobec konkretnego zachowania osoby dorosłej czy jej słów, mogą o tym powiedzieć tej osobie lub innej zaufanej osobie dorosłej z personelu Placówki, a także, że mogą oczekiwać reakcji zgodnej z procedurą jej udzielania w danej sytuacji.
- 7) Ustalanie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określanie wymagań i oczekiwań wobec ucznia, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane.
- 8) Panowanie pracownika nad własnymi emocjami.

9) Zachowanie ograniczenia kontaktu z uczniami polegające na kontakcie w godzinach pracy Placówki lub wyłącznie w celach związanych z realizowaniem działań edukacyjnych lub wychowawczych.

10) W przypadku, gdy personel łączy z małoletnim lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany jest on do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymywania w tajemnicy spraw dotyczących innych małoletnich, ich opiekunów i personelu.

2. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

W relacji personelu Placówki z małoletnimi uczniami niedopuszczalne jest w szczególności:

1) stosowanie wobec ucznia przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby). Fizyczny kontakt z uczniem możliwy jest tylko jako odpowiedź na realne potrzeby ucznia w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego. W sytuacjach wymagających wykonania przez personel Placówki czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, szczególnie niepełnosprawnego, należy unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z małoletnim, w szczególności w przypadku udzielania pomocy małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety;

2) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie uczniów;

3) podnoszenie głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci;

4) ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego, (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów;

5) zachowywanie się w obecności uczniów w sposób niestosowny, np. poprzez używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej;

6) nawiązywanie z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych (lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości), ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, kierowanie do niego seksualnych komentarzy, żartów, gestów oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę;

7) faworyzowanie uczniów;

8) utrwalanie wizerunku dziecka dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Zakaz ten obejmuje także umożliwianie utrwalenia wizerunku małoletnich

osobom trzecim. Wyjątkiem jest utrwalanie wizerunku na potrzeby placówki, na podstawie zgody udzielonej przez rodziców / prawnych opiekunów;

9) proponowanie uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, używanie ich wspólnie z uczniami lub w ich obecności;

10) zapraszanie uczniów do swojego miejsca zamieszkania.

3. Zachowania niedopuszczalne w sieci i poza godzinami pracy.

1) Nie jest dozwolone nawiązywanie kontaktów z małoletnimi uczęszczającymi do placówki poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.

2) Nie jest dozwolone utrzymywanie kontaktów towarzyskich z małoletnimi uczęszczającymi do placówki za pośrednictwem szeroko rozumianych sieci komputerowych i zewnętrznych aplikacji.

3) Zalecaną formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy, dziennik elektroniczny). W czasie zajęć edukacyjnych kontakt między rodzicem a pracownikami szkoły jest możliwy tylko pod numerami sekretariatu szkoły ul. Sieradzka 11 nr tel: 43 821 40 68 oraz ul. Polna 5 nr tel: 43 821 41 25. Dopuszcza się korzystanie z telefonów prywatnych przez nauczycieli i pracowników szkoły podczas zajęć lub działań pozalekcyjnych wynikających z działań szkoły.

Wymogi zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi

Standardem jest tworzenie atmosfery życia szkolnego, które promuje szacunek, tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie. Małoletni mają obowiązek odnosić się z szacunkiem do innych małoletnich, w tym niepełnosprawnych i o specjalnych potrzebach edukacyjnych, uwzględniać prawo do poszanowania godności i prywatności, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, szanować cudzą własność.

1. Małoletni mają obowiązek informowania personelu o wszelkich zachowaniach niedozwolonych, formach agresji i przemocy fizycznej, słownej lub psychicznej.

2. Małoletni powinni, w miarę możliwości zapobiegać aktom agresji i wandalizmu oraz, w miarę możliwości, wspierać osoby dotknięte przemocą.

3. Uczniowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje z uczniami niepełnosprawnymi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

4. Niedozwolone jest w relacjach między małoletnimi:

- 1) ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego;
- 2) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia, w jakiejkolwiek formie;
- 3) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów;
- 4) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów, podnoszenie głosu bez potrzeby;
- 5) kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym; czynienie uwag, które stanowią lub mogą być odebrane jako nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej;
- 6) wykorzystywanie relacji między małoletnimi wynikającej z władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
- 7) utrwalanie wizerunku małoletniego poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie innych małoletnich bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydić;
- 8) udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich
- 9) dotykanie innych małoletnich bez ich zgody.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Placówka ściśle współpracuje z ekspertem ds. bezpieczeństwa cyfrowego przy organie prowadzącym.
2. Infrastruktura sieciowa placówki zapewnia dostęp do Internetu personelowi, a uczniom w wyznaczonych miejscach, gdzie zapewniony jest nadzór personelu.
3. Uczniowie korzystają z komputerów z dostępem do Internetu pod nadzorem pracownika Placówki, który ma obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu.
4. A terenie placówki dostępna jest sieć Wi-Fi, zabezpieczona hasłem dostępu.
5. W przypadku zauważenia niebezpiecznych treści wprowadzonych na komputerze, osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu stara się ustalić okoliczności tej sytuacji, następnie swoje ustalenia przekazuje dyrektorowi. Jeśli ujawnione zostanie naruszenie Standardów Ochrony Małoletnich, dalsze postępowanie odbywa się zgodnie z przyjętymi w SOM procedurami.
6. Zasady używania telefonów komórkowych uczniów na terenie placówki określa statut i regulamin zachowania się uczniów podczas przerw międzylekcyjnych. Zasady te służą m.in. ochronie dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.

7. Na terenie szkoły uczniów obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń do rejestracji obrazu i dźwięku oraz telefonów komórkowych bez zgody nauczyciela (w razie złamania tego zakazu sprzęt taki zostaje odebrany i przekazany rodzicowi/prawnemu opiekunowi po przybyciu do szkoły, po jego odbiór).

8. Bezpieczne korzystanie z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu obejmuje następujące zasady:

- 1) Zakaz ujawniania w sieci swoich danych osobowych, takich jak: imię, nazwisko, numer telefonu czy adres domowy.
- 2) Dbłość o nierozpowszechnianie swojego wizerunku nieznanym, w szczególności zdjęć intymnych czy w niepełnym ubraniu.
- 3) Informowanie rodziców/opiekunów lub wychowawcę o każdym przypadku zetknięcia się w sieci treści z treściami nielegalnymi czy w jakikolwiek sposób wywołującymi niepokój.
- 4) Informowanie rodziców/opiekunów lub wychowawcy o propozycjach spotkania, jeśli uczeń otrzymuje takie od internetowych znajomych.
- 5) Zakaz atakowania innych w sieci, okazywania agresji, stosowania gróźb, obrażania, wyśmiewania, złośliwego komentowania w Internecie.
- 6) Korzystanie z sieci przez ograniczony czas w ciągu dnia dostosowany do wieku;

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. W szkole w ramach realizacji programu wychowawczo -profilaktycznego prowadzone są oddziaływania profilaktyczne w zakresie zapobiegania przemocy.

2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (ucznia/uczniów Zespołu szkół w Burzeninie) w czasie, kiedy małoletni pozostają pod opieką szkoły, krzywdzący ponosi konsekwencje adekwatnie do czynu ujęte w Statucie Zespołu Szkół w Burzeninie:

- 1) upomnienie ustne wychowawcy wobec klasy;
- 2) upomnienie ustne Dyrektora Szkoły;
- 3) pisemne upomnienie Dyrektora Szkoły i zobowiązanie ucznia do poprawy;
- 4) nagana Dyrektora Szkoły;
- 5) kara przeniesienia ucznia do równoległej klasy;
- 6) kara przeniesienia do innej szkoły za zgodą Kuratora Oświaty, na wniosek Dyrektora Szkoły;
- 7) zadośćuczynienie za wyrządzone szkody.

3. Jeśli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest uczeń w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto, poinformować właściwy miejscowo sąd opiekuńczy lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
4. W przypadku zdarzenia incydentalnego (popchnięcie, szturchnięcie, ośmieszenie, niestosowny komentarz) wychowawca, pedagog szkolny lub pedagog specjalny wraz z uczniem i rodzicami opracowują działania naprawcze i rozważają zastosowanie kary statutowej. W przypadku kolejnego zdarzenia z udziałem tych samych osób, należy zastosować środki oddziaływania wychowawczego (zgodne ze Statutem Szkoły) lub powiadomić sąd rodzinny (postępowanie w przedmiocie demoralizacji lub wgląd w sytuację rodzinną dziecka).
5. Wszyscy pracownicy Placówki, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podejrzewają krzywdzenie ucznia lub posiadają informacje na o krzywdzeniu małoletniego lub innych okolicznościach z tym związanych, są zobowiązani do postępowania według przyjętych w Standardach Ochrony Małoletnich procedur oraz do zachowania tajemnicy, z wyjątkiem informacji przekazywanych uprawnionym instytucjom.